

2024/2002

26.7.2024

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2024/2002

af 24. juli 2024

om retningslinjer for fortolkningen af artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 for så vidt angår energiledelsessystemer og energisyn

(meddelt under nummer C(2024) 5155)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ⁽¹⁾ blev der indført et krav om at nå det overordnede mål om energibesparelser på mindst 32,5 % på EU-plan senest i 2030.
- (2) I sit arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD (2013) 447 final) ⁽²⁾ gav Kommissionen medlemsstaterne vejledning om gennemførelse og anvendelse af energisyn og energiledelsessystemer i henhold til direktiv 2012/27/EU, og den støttede dem i at indføre passende ordninger, værktøjer og metoder med henblik på fuldt ud at kunne udnytte deres potentiale for energibesparelser og nå det overordnede mål for energieffektivitet.
- (3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 ⁽³⁾ blev vedtaget den 13. september 2023. Direktivet er en omarbejdning af direktiv 2012/27/EU, idet nogle af sidstnævnte direktivs bestemmelser er uændrede, mens der er indført visse nye krav. Med dette direktiv hæves navnlig ambitionsniveauet for 2030 betydeligt for så vidt angår energieffektivitet, bl.a. med hensyn til energiledelsessystemer og energisyn.
- (4) I henhold til artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 skal en virksomheds gennemsnitlige energiforbrug lægges til grund for at fastlægge anvendelsen af energiledelsessystemer eller energisyn.
- (5) Medlemsstaterne skal derfor sikre, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i løbet af de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, underkastes energisyn, mens virksomheder med et energiforbrug på over 85 TJ indfører energiledelsessystemer.
- (6) Virksomheder, hvis forbrug ligger under de tærskler, der er fastsat i artikel 11, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, bør ikke desto mindre tilskyndes til at få foretaget energisyn og gennemføre anbefalingerne fra dem.
- (7) For at skabe passende betingelser og yde støtte til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) opfordres medlemsstaterne til at etablere mekanismer såsom energisynscentre for SMV'er og mikrovirksomheder, der ikke konkurrerer med private eksperter i udførelse af energisyn, for at yde energisyn og til at indføre andre støtteordninger for SMV'er. I forbindelse med udviklingen af deres støtteordninger og programmer for SMV'er bør medlemsstaterne sikre, at programmerne også omfatter støtte til SMV'er til kvantificering af de mange fordele ved energieffektivitetsforanstaltninger, udarbejdelse af køreplaner for energieffektivitet og udvikling af energieffektivitetsnet for SMV'er med støtte fra uafhængige formidlere.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj>).

⁽²⁾ Guidance note on Directive 2012/27/EU on energy efficiency — Article 8: Energy audits and energy management systems, SWD (2013) 447 final, af 6.11.2013.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

- (8) Medlemsstaterne bør sikre, at der i energisyn og energiledelsessystemer tages hensyn til relevante europæiske eller internationale standarder såsom EN ISO 50001 (energiledelsessystemer) eller EN 16247-1 (energisyn) eller, hvis de omfatter et energisyn, EN ISO 14000 (miljøledelsessystemer), så de dermed også er i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag VI til det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv.
- (9) Energisyn kan udføres separat eller indgå i et bredere miljøledelsessystem eller en kontrakt om energimæssig ydeevne. I alle sådanne tilfælde skal de anvendte tilgange opfylde minimumskravene i bilag VI til direktiv (EU) 2023/1791.
- (10) Medlemsstaterne skal senest den 11. oktober 2025 sætte de love og administrative bestemmelser i kraft, der gennemfører artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791, med undtagelse af bestemmelserne i artikel 11, stk. 1, om gennemførelse af de første energiledelsessystemer og bestemmelserne i artikel 11, stk. 2, om gennemførelse af det første energisyn i de nyligt forpligtede selskaber, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, som skal være gennemført senest henholdsvis den 11. oktober 2027 og 2026.
- (11) Medlemsstaterne kan vælge, hvordan de skal omsætte og gennemføre kravene vedrørende energiledelsessystemer og energisyn, alt efter hvad der passer bedst til deres nationale forhold. I den forbindelse anbefales det, at de relevante bestemmelser i direktiv (EU) 2023/1791 fortolkes på en ensartet måde, hvilket vil bidrage til en sammenhængende forståelse af direktiv (EU) 2023/1791 i alle medlemsstaterne, når de forbereder deres gennemførelsesforanstaltninger —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

Medlemsstaterne bør følge de fortolkende retningslinjer i bilaget til denne henstilling, når de gennemfører artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 i deres nationale lovgivning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. juli 2024.

På Kommissionens vegne
Kadri SIMSON
Medlem af Kommissionen

BILAG

1. INDLEDNING

Disse retningslinjer giver medlemsstaterne vejledning i, hvordan artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 skal fortolkes, når de gennemfører den i deres nationale lovgivning.

Disse retningslinjer erstatter de tidligere i vejledning til direktiv 2012/27/EU af 6. november 2013 om energieffektivitet — artikel 8: energisyn og energiledelsessystemer (SWD (2013) 447 final). Nogle dele af de tidligere retningslinjer kan stadig være nyttige for medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne om energisyn.

Ikke desto mindre henhører bindende fortolkning af EU-retten under Den Europæiske Unions Domstols enekompetence.

2. LOVGIVNINGSKONTEKST OG POLITISK KONTEKST

Energisyn og energiledelsessystemer er vigtige redskaber, som virksomheder (og andre enheder såsom offentlige organer) kan anvende til at vurdere det nuværende energiforbrug og udpege muligheder for energibesparelser. I direktiv (EU) 2023/1791 opretholdes derfor mange af bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/2002.

Artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 erstatter artikel 8 i direktiv 2012/27/EU.

Den vigtigste forskel mellem artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 og artikel 8 i direktiv (EU) 2018/2002 vedrører omfanget af virksomhedernes forpligtelse til at indføre et energiledelsessystem eller foretage et energisyn.

Mens bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/2002 fastlægger omfanget på baggrund af virksomhedens art (dvs. SMV'er eller ej), står der i artikel 11, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791: »Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 85 TJ i de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, indfører et energiledelsessystem«.

I artikel 11, stk. 2, står der endvidere: »Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i løbet af de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, som ikke gennemfører et energiledelsessystem, underkastes et energisyn«.

Artikel 11, stk. 1 og 2, udelukker ikke sektorer på grundlag af deres aktiviteter (f.eks. anlæg under emissionshandels-systemet (ETS) eller indehavere af tilladelser til integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC)).

3. NØGLEBEGREBER I DISSE RETNINGSLINJER

Følgende centrale begreber er de mest relevante i forbindelse med vurderingen af omfanget af forpligtelserne i henhold til artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791.

3.1. Begreber som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 og forordning (EF) nr. 1099/2008 ⁽¹⁾*Energiprodukter*

»Energiprodukter« er brændsel, varme, vedvarende energi, elektricitet og andre former for energi som defineret i artikel 2, litra d), i forordning (EF) nr. 1099/2008.

Energiledelsessystem

»Energiledelsessystem« er en samling af elementer, der er indbyrdes forbundne eller påvirker hinanden, og som indgår i en strategi med et fastsat mål for energieffektivitet og en plan for at nå dette mål, herunder overvågning af det faktiske energiforbrug, foranstaltninger, der træffes for at øge energieffektiviteten, og måling af fremskridt som defineret i artikel 2, nr. 16, i direktiv (EU) 2023/1791.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1099/oj>).

Energisyn

»Energisyn« er en systematisk fremgangsmåde, der har til formål at opnå tilstrækkelig viden om energiforbrugsprofilen for en bygning eller gruppe af bygninger, en industri- eller handelsvirksomheds drift eller anlæg eller en privat eller offentlig tjeneste, at identificere og kvantificere mulighederne for omkostningseffektive energibesparelser ved at udpege potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi og aflægge rapport om resultaterne som defineret i artikel 2, nr. 32, i direktiv (EU) 2023/1791.

Slutforbrug af energi

»Slutforbrug af energi« eller »FEC« er defineret i artikel 2, nr. 6), i direktiv (EU) 2023/1791 som al energi leveret til industri, til transport, herunder energiforbrug i den internationale luftfart, til husholdninger, til offentlige og private tjenester, til landbrug, til skovbrug, til fiskeri samt til andre slutbrugersektorer, bortset fra energiforbrug i forbindelse med international maritim bunkring, omgivelsesenergi og leverancer til omdannelsessektoren og til energisektoren og transmissions- og distributionstab som defineret i bilag A til forordning (EF) nr. 1099/2008.

3.2. Begreber, der ikke er defineret i direktiv (EU) 2023/1791 eller i andre retligt bindende EU-retsakter

Virksomhed

»Virksomhed« defineres ikke i direktiv (EU) 2023/1791. Der henvises imidlertid til bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁽²⁾ i artikel 2, stk. 30 og 31, i direktiv (EU) 2023/1791. I artikel 1 i afsnit I i dette bilag dækker begrebet »virksomhed« over »enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet. Som virksomheder betragtes således navnlig enheder, der i form af enkeltmandsvirksomheder eller familievirksomheder udøver en håndværksmæssig aktivitet eller andre aktiviteter, samt personselskaber eller foreninger, der regelmæssigt udøver en økonomisk aktivitet«. ⁽³⁾

I forbindelse med direktiv (EU) 2023/1791 fortolker Kommissionen dette således:

- Kun virksomheder på en medlemsstats område er forpligtet til at overholde reglerne. Ved vurderingen af deres energiforbrug bør alle tilknyttede virksomheder på EU's område dog tages i betragtning.
- Virksomheder, der helt eller delvist ejes eller kontrolleres af offentlige organer, er også omfattet af forpligtelserne i artikel 11, stk. 1, og artikel 11, stk. 2.
- Medlemsstaterne bør fremme gennemførelsen af energiledelsessystemer og energisyn i den offentlige forvaltning på nationalt, regionalt og lokalt plan, jf. betragtning (84) i direktiv (EU) 2023/1791.

4. METODER TIL BEREGNING AF ET GENNEMSNITLIGT ÅRLIGT FORBRUG I EN VIRKSOMHED

De kriterier, der anvendes til at afgøre, om en virksomhed er omfattet af forpligtelsen i et givet år »n« i henhold til artikel 11, stk. 1, eller artikel 11, stk. 2, er baseret på det gennemsnitlige årlige slutforbrug af energi i de foregående tre år (n-3, n-2 og n-1). Med gennemførelsesfrist den 10. oktober 2025 skal forpligtelsen for 2025 vurderes på grundlag af virksomhedens gennemsnitlige årlige slutforbrug af energi i 2022, 2023 og 2024.

Den anbefalede metode til beregning af denne parameter, der er beskrevet i dette afsnit, har til formål at sikre en rimelig indsats for både medlemsstater og virksomheder, og derfor tages kun de energiregninger i betragtning, som faktureres ⁽⁴⁾ en virksomhed (se 4.2), samt egetforbruget af energi produceret ved hjælp af vedvarende energikilder.

⁽²⁾ Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (meddelt under nummer C(2003) 1422) (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁽³⁾ Dom af 16. juni 1987, Kommissionen mod Italien, sag C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, præmis 7; dom af 18. juni 1998, Kommissionen mod Italien, sag C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, ECR I-3851, CNSD, præmis 36; dom af 19. februar 2002, Wouters, sag C-309/99, EU:C:2002:98, præmis 46.

⁽⁴⁾ For energibærere, der ikke faktureres på grundlag af energienheder, kan vægtenheder (f.eks. ton for kul) og volumen (f.eks. m³ for træ) tages i betragtning i energiregningerne.

Hvis en virksomhed imidlertid allerede har et mere nøjagtigt skøn over sit årlige slutforbrug af energi, f.eks. fordi den allerede har indført et energiledelsessystem eller foretaget et energisyn, bør disse oplysninger anvendes.

4.1. Systemgrænser

Systemgrænser er ikke defineret i direktiv (EU) 2023/1791, og dette afsnit bør kun tjene som retningslinje. Systemgrænser kan betragtes som de fysiske eller organisatoriske grænser for et analyseret system, når der er tale om energisyn og energiledelsessystemer i den pågældende virksomhed.

I forbindelse med direktiv (EU) 2023/1791 bør energiforbruget betragtes som »slutforbrug af energi« som defineret i artikel 2, stk. 5.

Alle energibærere og alle energianvendelser (f.eks. ventilation, belysning, opvarmning, køling, transport, datalagring og produktionsprocesser) bør tages i betragtning ved beregningen af en virksomheds gennemsnitlige årlige energiforbrug.

4.2. Energiregninger faktureret til virksomheden

Ved beregningen af en virksomheds gennemsnitlige årlige forbrug med henblik på at udpege forpligtede virksomheder vil de energiregninger, der faktureres virksomheden, hovedsageligt blive taget i betragtning. Forbrugt energi, som en leverandør af energitjenester⁽⁷⁾ har leveret til en virksomhed (f.eks. ved indgåelse af en kontrakt om energitjenester), bør dog også tages i betragtning af den virksomhed, der har købt energien.

Andelen af egetforbrug af energi produceret ved hjælp af vedvarende energikilder inden for systemgrænserne (f.eks. når elektricitet produceres af solcellepaneler på virksomhedens område) bør også medtages.⁽⁶⁾ Den andel af den producerede energi, der tilføres nettet, bør dog trækkes fra det målte og fakturerede forbrug, hvis dette ikke allerede er sket automatisk.

4.3. Vurdering af virksomheder med komplekse strukturer

Det er forholdsvis ligetil for uafhængige virksomheder at vurdere det gennemsnitlige årlige energiforbrug over tre år.⁽⁷⁾ For virksomheder med en mere kompleks struktur kan det årlige slutforbrug af energi beregnes på samme måde, som tallene for ansatte, årsomsætning eller årlig balance beregnes i overensstemmelse med brugervejledningen til definitionen af SMV'er.⁽⁸⁾ Denne metode til vurdering af SMV-status er velkendt blandt nationale myndigheder og virksomheder.

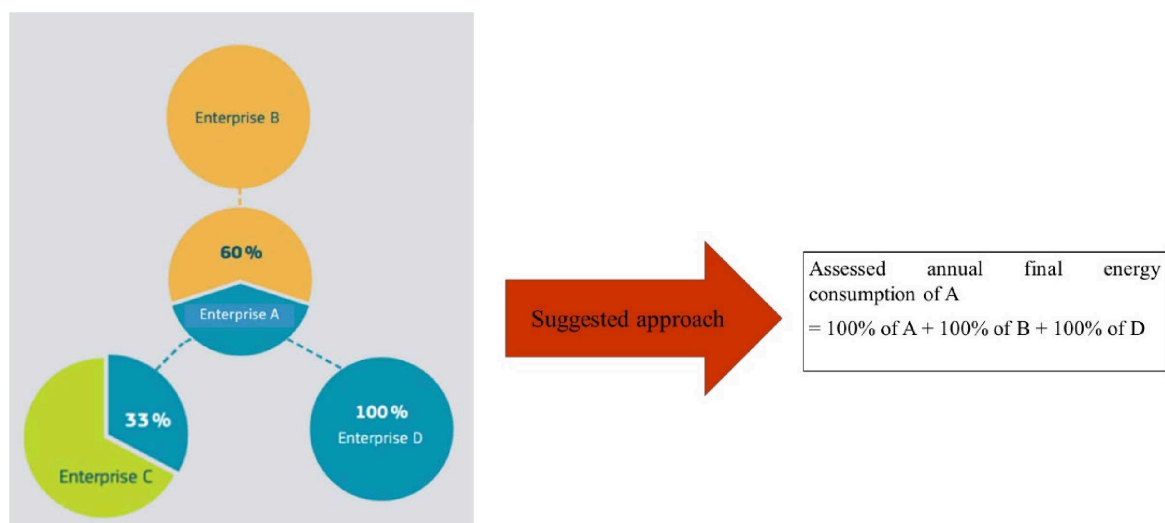
Dette dokument indeholder en vejledning i, hvordan dataene behandles efter virksomhedskategori og forholdet til andre virksomheder (se figur 1). Ved den tilgang til beregning af det årlige energiforbrug, der foreslås i denne vejledning, tages der kun hensyn til tilknyttede virksomheder (med mere end 50 % kontrol), men ikke partnervirksomheder.

⁽⁷⁾ Definitionen af en leverandør af energitjenester findes i artikel 2, stk. 29, i direktiv (EU) 2023/1791.

⁽⁶⁾ Medlemsstaterne kan tillade undtagelse af egetforbrug af energi produceret ved hjælp af vedvarende energikilder (med undtagelse af bioenergi).

⁽⁷⁾ »Uafhængig virksomhed«: En virksomhed er uafhængig, hvis den enten er fuldstændig uafhængig eller indgår i et eller flere mindretalspartnerskaber (har en ejerskabsandel på under 25 %) med andre virksomheder, jf. afsnit I, artikel 3, stk. 1, i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF.

⁽⁸⁾ Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for det Indre Marked, Erhvervs politik, Iværksætter og SMV'er, Brugervejledning til definitionen af SMV'er, Publikationskontoret, 2020, DocsRoom – Europa-Kommissionen (europa.eu).

		A tilhører ...		A ejer		Energiforbrug, der tages i betragtning ved den endelige vurdering af A	
TJ	Forpligtelse	Andel	Vægtning	Andel	Vægtning		
A	11	Energisyn	0 %	100 %	0 %	0 %	11,00
B	40	Energisyn	60 %	100 %	0 %	0 %	40,00
C	40	Energisyn	0 %	0 %	33 %	0 %	-
D	40	Energisyn	0 %	0 %	100 %	100 %	40,00
A		Energiledelsessystem					91,00

Figur 1

Metode til beregning af mere komplekse virksomheders årlige slutforbrug af energi (baseret på brugervejledningen til definitionen af SMV'er, Europa-Kommissionen 2020)

Virksomhederne skal selv indberette til en national myndighed, hvis deres energiforbrug overstiger tærsklen på 10 TJ eller 85 TJ i et givet år, jf. artikel 11, stk. 3, i direktiv (EU) 2023/1791. Virksomhederne vil derfor være ansvarlige for at vurdere deres energiforbrug og kan anvende den metode, der er beskrevet i figur 1, og give oplysninger om beregningsmetoderne, herunder de antagelser, der er lagt til grund.

For at lette denne indsats anbefales det, at medlemsstaterne giver virksomhederne oplysninger om de forpligtelser, der følger af direktiv (EU) 2023/1791, og udstikker retningslinjer for beregning af det årlige slutforbrug af energi. Der bør også overvejes et onlinerapporteringsværktøj (som kan baseres på metoden i henstilling 2003/361/EF) eller et andet system til indberetning af de krævede oplysninger. Enhver virksomhed, herunder virksomheder med komplekse strukturer, vil derefter være i stand til at beregne deres årlige energiforbrug i lyset af netop deres situation og levere de krævede oplysninger.

I eksemplet i figur 1, ville virksomhed A, der selv forbruger mere end 10 TJ, være forpligtet til at foretage et energisyn, hvis den var en uafhængig virksomhed. Da A er en tilknyttet virksomhed, skal alle virksomheder, der er knyttet til A, tages i betragtning ved beregningen af A's energiforbrug. Da A er knyttet til B og D, lægges B's og D's energiforbrug derfor til A's energiforbrug. Da A ejer mindre end 50 % af C, er C ikke en virksomhed, som er knyttet til A, og der kan derfor ikke tages hensyn til C's energiforbrug.⁽⁹⁾ Det samlede energiforbrug for virksomhed A og dens tilknyttede virksomheder er 91 TJ, og virksomhed A er derfor forpligtet til at indføre et energiledelsessystem.

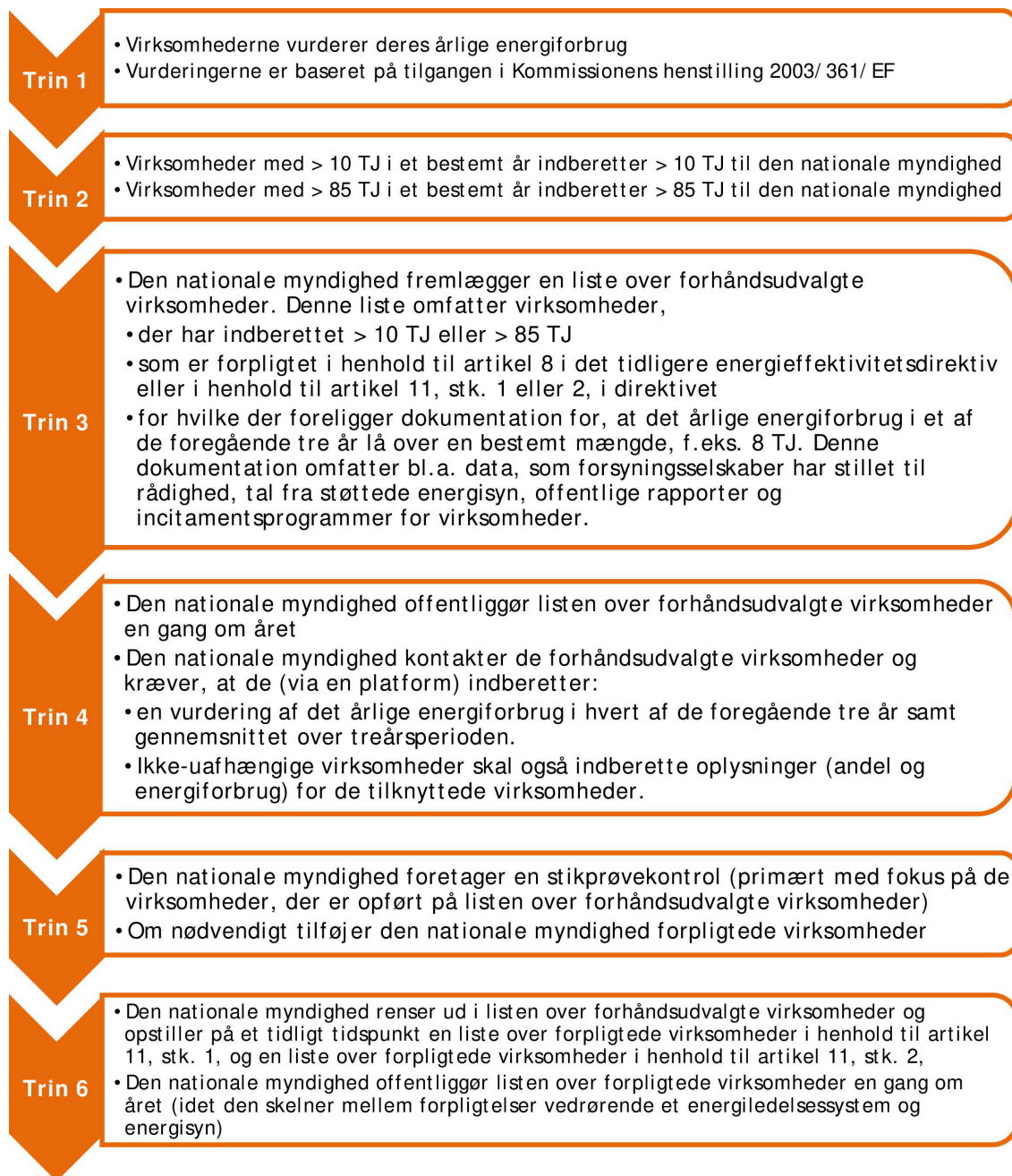
Medlemsstaterne opfordres til at sikre, at virksomhederne forstår, hvordan energiforbruget skal vurderes, ved at give eksempler og om nødvendigt stille skabeloner og/eller værktøjer til rådighed.

4.4. Medlemsstaternes udpegelse af forpligtede virksomheder

For at gøre det lettere at udpege de virksomheder, der er omfattet af artikel 11, stk. 1 og 2, kan medlemsstaterne forpligte alle virksomheder til hvert år at rapportere om deres årlige energiforbrug til en national myndighed, når medlemsstaterne gennemfører artikel 11, stk. 3, i den nationale lovgivning.

⁽⁹⁾ Medlemsstaterne kan også anlægge en anden tilgang og desuden medtage partnervirksomhedernes energiforbrug i beregningerne.

Hvis medlemsstaterne kun forpligter virksomheder til at rapportere, når de har overskredet tærsklen på 10 TJ eller 85 TJ, vil der mangle data til beregning af det gennemsnitlige energiforbrug over tre år. Medlemsstaterne kan derfor udvikle en mere detaljeret tilgang til at udpege de relevante virksomheder. På grundlag af bl.a. bedste praksis ved gennemførelsen af energieffektivitetsdirektivet fra 2018 vil en mulig tilgang være følgende (figur 2):

Figur 2

Foreslået metode til at udpege de forpligtede virksomheder

Medlemsstaterne kan på nationalt plan forpligte en virksomhed til at vurdere sit årlige energiforbrug på grundlag af rapportering fra et system til løbende energiledelse eller på grundlag af et nyligt energisyn (ikke ældre end fire år) eller til at foretage selvevaluering (jf. punkt 4.3).

Hvert år kan medlemsstaterne offentliggøre en liste over forhåndsudvalgte virksomheder, der anses for at være omfattet af artikel 11, stk. 1 eller 2. Som anført i figur 2 kan listen over forhåndsudvalgte virksomheder omfatte virksomheder,

- der har indberettet et årligt energiforbrug på over 10 TJ til den nationale myndighed mindst én gang i de foregående tre år (se ovenfor)

- som allerede var forpligtet i henhold til artikel 8 i energieffektivitetsdirektivet fra 2018 eller i henhold til artikel 11, stk. 1 eller 2, i direktiv (EU) 2023/1791. Disse virksomheder kan allerede være opført i en national database
- for hvilke der foreligger dokumentation for, at deres årlige energiforbrug har oversteget en given tærskel, f.eks. 8 TJ, én gang i de foregående tre år. Det kan forekomme, at disse virksomheder har overskredet tærsklen på 10 TJ inden for de foregående tre år. Denne dokumentation kan omfatte data fra forsyningselskaber inden for rammerne af gennemførelsen af EU ETS (direktiv 2003/87/EF, som ændret ved direktiv (EU) 2023/959), tal fra energisyn, incitamentsprogrammer for virksomheder og offentlige rapporter (f.eks. EMAS-erklæringer eller -rapporter i henhold til direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering ⁽¹⁰⁾).

Medlemsstaterne opfordres til at offentliggøre listen over forhåndsudvalgte virksomheder og kontakte de udpegede virksomheder. Listen over forhåndsudvalgte virksomheder skal indeholde følgende oplysninger:

- Virksomhedens navn.
- Virksomhedens adresse.
- Slutforbrug af energi på mindst 10 TJ: Ja/Nej.
- Slutforbrug af energi på mindst 85 TJ: Ja/Nej.

Desuden bør navn, efternavn og e-mailadresse på virksomhedens kontaktperson også indsamles, men ikke offentliggøres.

Medlemsstaterne kan så pålægge

- virksomheder på listen over forhåndsudvalgte virksomheder at indberette det årlige energiforbrug i hvert af de foregående tre år sammen med det gennemsnitlige energiforbrug i samme periode. Ikke-uaafhængige virksomheder bør også give yderligere oplysninger (energiforbrug og aktiebesiddelse) om de tilknyttede virksomheder.
- enhver virksomhed, der ikke er opført på listen over forhåndsudvalgte virksomheder, men som opfylder kravene i artikel 11, stk. 1 eller 2, at selvangive og indberette det årlige energiforbrug i hvert af de foregående tre år sammen med det gennemsnitlige energiforbrug i samme periode. Ikke-uaafhængige virksomheder bør også give yderligere oplysninger (energiforbrug og aktiebesiddelse) om de tilknyttede virksomheder.

Desuden kan de nationale myndigheder foretage stikprøvekontrol (primært med fokus på virksomheder på listen over forhåndsudvalgte virksomheder) for at kontrollere, om de oplysninger, som virksomhederne har indberettet, er korrekte.

Virksomhederne bør indberette de krævede oplysninger til den nationale myndighed med ansvar for gennemførelsen af artikel 11 ved hjælp af en national platform eller et andet onlineværktøj, som enten allerede findes eller udformes specifikt til dette formål.

De nationale myndigheder kan årligt offentliggøre den endelige liste over virksomheder, der er omfattet af forpligtelsen i artikel 11, stk. 1 eller 2, samt det gennemsnitlige energiforbrug i tre år og forpligtelsens art (energisyn eller energiledelsessystem).

Myndighederne kan derefter kontakte alle de virksomheder, der er omfattet af artikel 11, stk. 1 eller 2, for at informere dem om deres forpligtelser (herunder frister).

For at mindske byrden for virksomhederne kan medlemsstaterne i alle processens faser

- informere virksomhederne om forpligtelsen i artikel 11, stk. 1 og 2 (bl.a. via f.eks. brancheforeninger)
- udarbejde retningslinjer og/eller ofte stillede spørgsmål for at forbedre kommunikationen
- lette selvangivelsesprocessen (f.eks. ved at stille et onlinesystem til rådighed).

⁽¹⁰⁾ Se afsnit 6.1.

5. FORPLIGTELSE MED RELATION TIL BESTEMMELSERNE OM ENERGILEDELSESSYSTEMER I HENHOLD TIL ARTIKEL 11, STK. 1

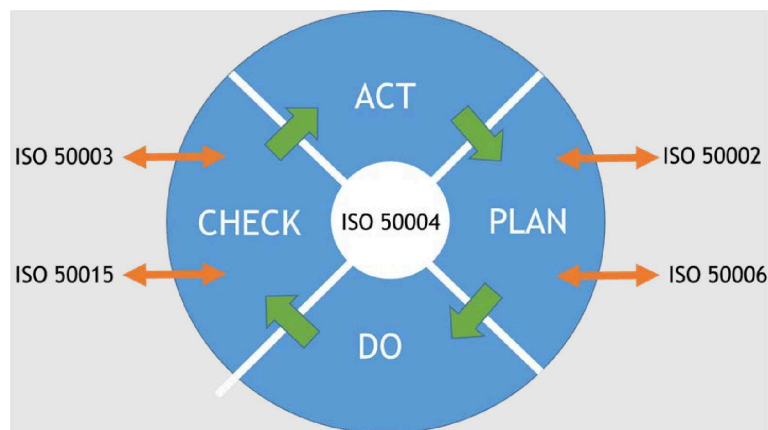
5.1. Omfanget af kravene i henhold til direktiv (EU) 2023/1791

Virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 85 TJ i de foregående tre år er forpligtet til at indføre et energiledelsessystem.

Energiledelsessystemerne skal »certificeres af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder«. For at sikre et energiledelsessystem af høj kvalitet, der er internationalt sammenligneligt og omfatter mål, processer, dækning af energisegmenter, gennemførelse og ajourføringer, bør medlemsstaterne tilskynde virksomhederne til at følge disse standarder og til at gennemføre energisyn i overensstemmelse med bilag VI til direktiv (EU) 2023/1791 i forbindelse med gennemførelsen af energiledelsessystemet. Den mest relevante internationale standard set ud fra dette perspektiv er ISO 50001, som anvendes bredt. Sikring af energiledelsessystemer af høj kvalitet er en vigtig forudsætning for en høj gennemførelsesgrad for de udpegede og anbefalede energibesparende foranstaltninger.

I overensstemmelse med ISO 50001 omfatter energiledelsessystemer energiredegørelser som en integreret del af den kontinuerlige cyklus, som omfatter planlægning, udførelse, kontrol og handling. ISO 50000-standardserien omfatter standarder for energisyn (se figur 3), men ISO 50001 indeholder ikke en direkte henvisning til ISO 50002 (om energisyn). Derfor er energisyn⁽¹⁾ i overensstemmelse med ISO 50002 eller EN 16247-1 ikke nødvendige for certificeringen af energiledelsessystemer. Det fremgår imidlertid af både ISO 50001 og ISO 50002, at energisyn kan understøtte energiredegørelser.

Et energisyn kan betragtes som et selvstændigt instrument til vurdering af en enheds energimæssige ydeevne (f.eks. en gruppe af tilknyttede virksomheder, en virksomhed, et anlæg eller en bygning), herunder anbefalinger til forbedringsforanstaltninger. I modsætning hertil er en energiredegørelse integreret i en løbende proces til forbedring af den energimæssige ydeevne, og den skal revideres og ajourføres regelmæssigt, typisk en gang om året.

Figur 3

ISO 50000-seriens overordnede opbygning (baseret på www.weka.de/energie/die-normenfamilie-der-din-en-iso-50001)

I praksis udføres energisyn normalt i overensstemmelse med ovennævnte internationale og europæiske standarder (som led i energiledelsessystemer), da disse standarder giver nyttig vejledning i energisyn af høj kvalitet, der kan understøtte energiredegørelsen. Energiredegørelser (eller energisyn) i energiledelsessystemer skal ajourføres regelmæssigt, typisk i årlige cyklusser.

I bilag VI præciseres det, at energisyn, herunder dem, der udføres som led i energiledelsessystemer, skal opfylde en række kriterier, der har til formål at sikre et højt kvalitetsniveau og dermed øge sandsynligheden for, at gennemførelsen fører til energibesparelser og udnyttelse af vedvarende energi.

⁽¹⁾ Bemærk, at »interne revisioner af energiledelsessystemer« ikke må forveksles med »energisyn«.

Desuden kræves det i bilag VI, at de »data, der anvendes« i energisyn, skal kunne »opbevares med henblik på historisk analyse og udvikling i ydeevne«. Dette datakrav kan de nationale myndigheder anvende til at overvåge udpegelsen og gennemførelsen af energibesparende foranstaltninger i medlemsstaterne. Med henblik herpå bør medlemsstaterne fastlægge strukturen og formatet for de data, der skal indberettes til de myndigheder eller organer, der har ansvaret for overvågningen i medlemsstaterne.

Energiredegørelser som led i energiledelsessystemer foretages typisk af interne energi eksperter eller ansvarlige for energiledelsen. For at sikre interne energi eksperter uafhængighed bør disse personer ikke være direkte ansvarlige for nogen af de energisektorer (bygninger, processer, transport), der er genstand for energiredegørelsen. I nogle tilfælde udføres energisyn af eksterne eksperter på området, som typisk henviser til standarderne for energisyn. Disse energisyn understøtter energiredegørelsen direkte. Certificering af energiledelsessystemerne, der foretages af et uafhængigt organ, kræver kontinuitet i processerne og bidrager til at fremskynde og øge kvaliteten af gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af den energimæssige ydeevne.

5.2. Frister

I artikel 11, stk. 1, fastsættes en klar frist på to år efter gennemførelsesfristen (dvs. den 10. oktober 2027) til at indføre et energiledelsessystem for virksomheder, der har et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 85 TJ.

Efter samme logik og for at behandle alle virksomheder ens, vil også virksomheder, der senere bliver omfattet af forpligtelsen i henhold til artikel 11, stk. 1, have to år til at indføre energiledelsessystemet, selv om dette ikke udtrykkeligt fremgår af direktiv (EU) 2023/1791.

Direktiv (EU) 2023/1791 fastsætter imidlertid ikke en klar dato for udførelse af certificeringen. Medlemsstaterne kan derfor kræve en certificering af energiledelsessystemet som bevis for opfyldelse af forpligtelsen inden for den toårige periode.

5.3. Kvantificering af de opnåede (kumulative) energibesparelser i slutanvendelserne

I overensstemmelse med minimumskriterierne for energisyn i bilag VI til direktiv (EU) 2023/1791 bør energisyn udpege energieffektivitetsforanstaltninger med henblik på at nedbringe energiforbruget. Da energibesparelser ikke kan måles direkte, kræver de, at der defineres et energimæssigt grundscenarie for at kunne sammenligne med det faktiske — eller forventede — energiforbrug.

Medlemsstaterne kan tilskynde virksomhederne til at gøre brug af internationale protokoller eller standarder såsom den internationale protokol for måling og verifikation af ydeevne (International Performance Measurement and Verification Protocol — IPMVP), ISO 50006, ISO 50015 eller EN 16212, når de skal beregne energibesparelserne eller forøgelsen af energieffektiviteten. Disse standarder og protokoller anvendes i vid udstrækning i energiledelsessystemer og kontrakter om energimæssig ydeevne.

5.4. Medlemsstaternes måling, overvågning, kvalitetssikring og verifikation

Sammen med et sammendrag af energisynene eller energiredegørelserne bør en sammenfattende liste med anbefalinger til foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder de deraf følgende tal for den økonomiske vurdering af energibesparelserne (tilbagebetalingsperiode eller lignende indikatorer), indberettes til den nationale myndighed, der er ansvarlig for overvågningen. Medlemsstaterne bør udarbejde vejledninger og fastsætte minimumsstandarder for rapportering (f.eks. ved at stille skabeloner og/eller onlineværktøjer til rådighed).

6. FORPLIGTELSE MED TILKNYTNING TIL BESTEMMELSERNE OM ENERGISYN I ARTIKEL 11, STK. 2

6.1. Kravets omfang

Virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i løbet af de foregående tre år, som ikke gennemfører et energiledelsessystem, skal foretage et energisyn, og anbefalingerne fra energisynet skal munde ud i en konkret og gennemførlig **handlingsplan**.

Denne handlingsplan skal »forelægges virksomhedens ledelse« og skal omfatte alle de anbefalinger, der er »teknisk eller økonomisk gennemførlige«. Handlingsplanen skal desuden »offentliggøres i virksomhedens årsberetning« sammen med »gennemførelsesgraden for anbefalingerne«, som skal »gøres offentligt tilgængelig«. Så længe virksomheden er forpligtet i henhold til artikel 11, stk. 2, skal handlingsplanen og status for den (ajourførte) gennemførelsesgrad for anbefalingerne offentliggøres årligt.

Ved fastlæggelsen af kravene til indholdet i de handlingsplaner, som virksomhederne skal udarbejde, opfordres medlemsstaterne til at begrænse disse krav mest muligt og være opmærksomme på behovet for at undgå en unødvendig indberetningsbyrde for virksomhederne.

Medlemsstaterne opfordres også til så vidt muligt at sikre, at virksomhederne ikke er underlagt overlappende indberetningskrav. Medlemsstaterne opfordres navnlig til at overveje de oplysningskrav og datapunkter, der findes i de europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering (ESRS) og i den frivillige standard for bæredygtighedsrapportering for SMV'er, som EFRAG er i færd med at udarbejde, og så vidt muligt basere kravene til handlingsplanernes indhold på disse oplysningskrav og datapunkter.

Medlemsstaterne bør give virksomheder, der er omfattet af rapporteringskravene i direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering ⁽¹²⁾ (direktiv (EU) 2022/2464, i det følgende benævnt CSRD) og de europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering, mulighed for at opfylde kravet om at offentliggøre en handlingsplan ved at integrere de nødvendige oplysninger om handlingsplanerne i den klimaomstillingsplan, som virksomhederne offentliggør i henhold til CSRD/ESRS.

ESRS E1 (Generelle krav) giver udtrykkeligt virksomheder mulighed for i deres bæredygtighedserklæring at medtage yderligere oplysninger, der stammer fra anden EU-lovgivning eller national lovgivning, som kræver, at virksomheden offentliggør bæredygtighedsoplysninger.

Desuden vil berørte virksomheder allerede indberette deres årlige energiforbrug under E1-5 og deres samlede vandforbrug i m³ under E3-4, hvis disse oplysninger anses for at være væsentlige i overensstemmelse med ESRS. ESRS 1 7.1 sikrer endvidere sammenlignende oplysninger vedrørende den foregående periode for alle indberettede kvantitative parametre.

På grundlag af energisynet kan handlingsplanen give et struktureret overblik over de foranstaltninger til forbedring af den energimæssige ydeevne, der indgår i energisynet. Hvis det er nyttigt for den enkelte virksomhed, kan foranstaltninger til forbedring af den energimæssige ydeevne opdeles yderligere i foranstaltninger med lave (herunder ingen), mellemhøje og høje investeringer, og der kan gives oplysninger om de respektive tilbagebetalingsperioder eller andre relevante økonomiske indikatorer. I de specifikke tilfælde kan der træffes yderligere foranstaltninger til forbedring af virksomhedens centrale produktionsprocesser, herunder produktionslinjer, og tilknyttede processer med relation til f.eks. belysning, opvarmning, ventilation, klimaanlæg eller trykluft.

Alle disse oplysninger vil bidrage til at øge gennemførelsesgraden. Gennemførelsesgraden forstås her som antallet af fuldt implementerede foranstaltninger til forbedring af den energimæssige ydeevne sammenholdt med hele listen over anbefalede foranstaltninger af denne art, og de efterfølgende energibesparelser kan også medtages.

Virksomheder med et årligt energiforbrug på over henholdsvis 10 TJ eller 85 TJ skal stille disse oplysninger til rådighed for de nationale myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af artikel 11 (se punkt 4.4). En eksisterende eller ny platform til dataindsamling kan anvendes til dette formål. Medlemsstaterne kan også overveje at anvende den fremtidige fælles europæiske adgangsportaal i denne henseende. For at opfylde de forpligtelser, der kræves for at gennemføre henholdsvis et energiledelsessystem eller et energisyn, bør medlemsstaterne fastsætte detaljerede datakrav og passende frister.

6.2. Frister

I artikel 11, stk. 2, fastsættes en klar frist på et år til at opfylde kravene til energisyn for virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på mere end 10 TJ på tidspunktet for gennemførelse af direktiv (EU) 2023/1791. Efter samme logik og for at behandle alle virksomheder ens, vil også virksomheder, der senere bliver omfattet af forpligtelsen i henhold til artikel 11, stk. 2, have et år til at opfylde kravene til energisyn, selv om dette ikke udtrykkeligt fremgår af direktiv (EU) 2023/1791.

Hvis det gennemsnitlige årlige energiforbrug falder til under tærsklen på 10 TJ, kræves der ikke et energisyn (selv om der fandtes en forpligtelse i det eller de foregående år i henhold til energieffektivitetsdirektivet fra 2018).

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2464 af 14. december 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 537/2014, direktiv 2004/109/EF, direktiv 2006/43/EF og direktiv 2013/34/EU for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering (EUT L 322 af 16.12.2022, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>).

6.3. Kvalitetskriterier for energisyn (bilag VI til direktiv (EU) 2023/1791)

Kvaliteten af et energisyn er afgørende for gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger. Kvalitetssikring kan vedrøre kvalifikationerne hos eksperterne i udførelse af energisyn og omfatte kriterier for gennemførelsen af et energisyn og det indhold og den detaljeringsgrad, der kræves i forbindelse med energisyn og de respektive rapporter. Dette afspejles i artikel 11, stk. 2, hvori det hedder, at energisyn enten skal »udføres på en uafhængig og omkostningseffektiv måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter i overensstemmelse med artikel 28« eller »gennemføres og overvåges af uafhængige myndigheder i henhold til national lovgivning«.

Der findes europæiske og internationale standarder for energisyn, hvoraf det navnlig er værd at bemærke ISO 50002:2014, som er baseret på EN 16247-1:2012. Begge disse er pålidelige referencer med hensyn til kvaliteten af energisyn for så vidt angår mål, processer, dækning af energisegmenter, vurdering og anbefalede foranstaltninger. De kan give nyttig vejledning, når der udarbejdes nationale minimumskriterier på basis af bilag VI. Desuden blev EN 16247-1, der blev ajourført i 2022, udarbejdet specifikt i forbindelse med det tidligere direktiv om energitjenester, og standarden kunne anvendes konsekvent som et redskab som led i et bredere ledelsessystem (f.eks. ISO 50001 eller ISO 14000). Da der henvises til både ISO 50001 og ISO 14000, skal det bemærkes, at ISO 50001 er specifikt rettet mod energiforbrug, mens der med ISO 14000 fokuseres på mere generelle miljøforbedringer. I 2021 blev ISO 50005 indført som den standard, der er dedikeret til trinvis gennemførelse af energiledelsessystemer i SMV'er. Det giver god mening at overveje at anvende europæiske og/eller internationale standarder for at skabe lige vilkår for virksomheder med aktiviteter i flere medlemsstater.

I bilag VI, litra c), kræves det for første gang udtrykkeligt, at energisynet skal »udpege energieffektivitetsforanstaltninger med henblik på at nedbringe energiforbruget«. Dette er i overensstemmelse med kravene i ISO 50002:2014 og EN 16247-1:2012, hvor eksperter i udførelse af energisyn skal kortlægge muligheder for at forbedre den energimæssige ydeevne. Standarder for ledelsessystemer (f.eks. ISO 50001 eller ISO 14000) indeholder også lignende krav. I praksis bør synet også omfatte en evaluering af mulighederne for forbedringer, herunder de finansielle besparelser, de nødvendige investeringer, de økonomiske analyser og de ikke-energimæssige fordele. De mulige samspil mellem energieffektivitetsforanstaltninger bør præsenteres, og der bør foretages en sammenligning, hvis der foreslås alternative energieffektivitetsforanstaltninger.

Desuden indeholder bilag VI, litra d), et nyt krav om at »afdække potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi«. Afhængigt af energibæreren kan dette indebære modvirkning af indsatsen for at øge energieffektiviteten, f.eks. hvis (højeffektive) gaskedler erstattes af (typisk mindre effektive) kedler til fast biobrændsel. Ikke desto mindre fremmer anvendelsen af vedvarende energikilder en nedbringelse af drivhusgasemissionerne, som er nødvendig for at nå klimamålene. For så vidt angår energisyn kan der anvendes en tilgang, som allerede er gennemført inden for rammerne af EPBD, hvor muligheden for at anvende eller producere vedvarende energi skal tages i betragtning og analyseres. ⁽¹³⁾ Analysen skal dokumenteres i energisynet.

6.3.1. Synets og synsrapportens indhold

I bilag VI, litra f), hedder det, at energisyn skal være »forholdsmæssige og tilstrækkeligt repræsentative til at gøre det muligt at tegne et troværdigt billede af den samlede energimæssige ydeevne«. Fastlæggelse af et energisyns minimumsdækning (de minimis-dækning ⁽¹⁴⁾) er således en vigtig forudsætning for at opfylde dette krav. ⁽¹⁵⁾

⁽¹³⁾ Vurdering af den tekniske, miljømæssige og økonomiske gennemførlighed af højeffektive alternative systemer baseret på vedvarende energi.

⁽¹⁴⁾ Yderligere oplysninger findes i: Behling, I. m. fl., 2018: Development of recommendations on the implementation of certain aspects of Article 8 and Annex VI of the Energy Efficiency Directive. Endelig rapport til GD Energi.

⁽¹⁵⁾ Europa-Kommissionen, 2016: A Study on Energy Efficiency in Enterprises: Energy Audits and Energy Management Systems. Report on the fulfilment of obligations upon large enterprises, the encouragement of small- and medium-sized companies and on good-practice. Undersøgelse udarbejdet af Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI og Ricardo Energy & Environment for Europa-Kommissionen. Karlsruhe/Oxon.

I nogle medlemsstater skal det samlede energiforbrug medtages i energisynet i forbindelse med gennemførelsen af energieffektivitetsdirektivet fra 2018. I forskellige medlemsstater skal en udtrykkeligt fastsat minimumsprocentdel af virksomhedens samlede energiforbrug være omfattet af energisynet. Denne procentdel varierer typisk fra 65 % til 90 %. Ved en anden tilgang kræves medtagelse af alle områder af energiforbruget (i overensstemmelse med de europæiske standarder EN 16247-2 for bygninger, EN 16247-3 for processer og EN 16247-4 for transport) med en minimumsandel på 10 % af energiforbruget, hvilket resulterer i en samlet dækning på mindst 80 %. I energiledelsessystemer skal betydelige energianvendelser udpeges i overensstemmelse med ISO 50001. Disse defineres som områder med et betydeligt energiforbrug og/eller et betydeligt potentiale for forbedringer af den energimæssige ydeevne. En lignende tilgang kunne overvejes til at fastsætte minimumsdækningen af energiforbruget i forbindelse med energisyn, da data for alle områder af energiforbruget skal indsamles i forbindelse med energisyn. Med henblik på opfyldelse af bilag VI, litra f), forekommer det tilstrækkeligt at udelade områder med mindre end en vis andel (f.eks. 10 %) af det samlede energiforbrug i forbindelse med den tilbundsgående analyse, der gør det muligt at øge omkostningseffektiviteten ved energisyn.

Energisyn skal være tilstrækkeligt repræsentative. En medlemsstat kan overveje inden for sit område at anvende en »stikprøvemethode« for virksomheder med en række indbyrdes lignende faciliteter (f.eks. supermarkedskæder). De udvalgte stikprøver skal sikre, at alle de synede faciliteter er repræsentative for mindst kvadratroden af det samlede antal elementer med lignende karakteristika såsom energiforbrugsprofiler, energianvendelse, energikilder og priser, antal ansatte, størrelse, proces osv., der skal tages i betragtning. De kriterier, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelig lighed mellem faciliteterne, kan omfatte det opvarmede og/eller nedkølede gulvareal, bygningens alder, teknisk udstyr osv. Minimumsprocentdelen af energiforbruget og en stikprøvemethode kan kombineres, f.eks. ved at tillade en stikprøvemethode, der stadig kræver, at en vis procentdel af energiforbruget dækkes i energisynet. De relevante karakteristika ved stikprøveklyngen skal dokumenteres i energisynsrapporten, og udvælgelsen af stikprøven skal begrundes.

For at øge et energisyns omkostningseffektivitet kan medlemsstaterne udarbejde retningslinjer for de minimis-dækning, klynger og stikprøveudtagning. Det anbefales at anvende fleksible tilgange på tværs af forskellige virksomheder. Udvalget af klynger, den anvendte stikprøvemethode og de minimis-reglens hensigtsmæssighed skal begrundes og dokumenteres. ⁽¹⁶⁾

Det er nødvendigt at fastlægge, hvordan energiforbruget i bygninger og transport indgår i et energisyn. Det skal besluttes, om energisynet omfatter transporttjenester. Hvis dette er tilfældet, vil der være behov for vejledning i, hvordan man vurderer massetransport, herunder flyvninger, tog, busser, turistbusser, skibe og taxaer. Det skal også præciseres, hvordan grænseoverskridende transport håndteres som led i energisyn. Medlemsstaterne kan kræve, at al transport med relation til virksomhedens formål medtages, herunder grænseoverskridende transport.. For bygninger bør det præciseres, hvem der er ansvarlig for energisyn i bygninger, som ejes eller lejes. De relevante kriterier kan her være ansvaret for den driftsmæssige anvendelse af bygningen, eller om en virksomhed har betydelig indflydelse på bygningens energiforbrug. Dette kunne også baseres på en opdeling af energiforbruget hos virksomheden (f.eks. elektricitet til servere, computere og kontorbelysning) og hos bygningsejerne (herunder centralvarme og -køling) i deres energisyn.

6.3.2. Krævet detaljeringsgrad

For at sikre en vis detaljeringsgrad kan medlemsstaterne udarbejde retningslinjer med eksempler på god praksis og indholdsfortegnelser og/eller skabeloner til energisyn. Alle relevante områder (bygninger, processer og transport) bør medtages i disse skabeloner, men med mulighed for at slette afsnit, der ikke er relevante i de konkrete tilfælde. Blandt vigtige afsnit kan nævnes resuméet og listen over anbefalinger, der danner grundlag for handlingsplanen. Det indhold, der kræves i disse afsnit, bør specificeres i detaljer. Det vil også være nødvendigt klart at definere en datastruktur for de data, der skal leveres til de nationale myndigheder, helst ved at uploade dem til en database (et sammendrag af energisyn, liste over anbefalinger, CAPEX, besparelser, tilbagebetalingsperiode osv.). ⁽¹⁷⁾

⁽¹⁶⁾ Se Behling, I. m.fl., 2018: Development of recommendations on the implementation of certain aspects of Article 8 and Annex VI of the Energy Efficiency Directive. Endelig rapport til GD Energi.

⁽¹⁷⁾ Europa-Kommissionen, 2016: A Study on Energy Efficiency in Enterprises: Energy Audits and Energy Management Systems. Library of typical energy audit recommendations, costs and savings. Undersøgelse udarbejdet af DNV GL. Oxon.

I bilag VI skitseres minimumskriterierne for energisyn. Disse kriterier skal også opfyldes ved energisyn, der indgår i energi- eller miljøledelsessystemer.

6.4. Eksperters antagelighed

For at sikre energisyn af høj kvalitet bør eksperter i udførelse af energisyn have de nødvendige kvalifikationer. Kun kvalificerede og/eller akkrediterede eksperter bør optages i et offentligt register.

En certificerings- og/eller akkrediteringsordning bør som minimum omfatte følgende kriterier ⁽¹⁸⁾:

- Uddannelse af eksperter i udførelse af energisyn. De fleste medlemsstater kræver, at eksperter i udførelse af energisyn har en bachelor- eller mastergrad inden for de relevante tekniske fag (f.eks. ingeniørvidenskab eller arkitektur). I nogle medlemsstater kan en uddannelse på sekundærtrinnet være tilstrækkelig, men dette vil skulle kombineres med længere eller mere omfattende erhvervs erfaring.
- Erfaring inden for ekspertiseområderne. Certificering/akkreditering bør begrænses til faktisk arbejds erfaring på de relevante områder (f.eks. bygninger, processer eller mobilitet). Afhængigt af uddannelsesniveaueet bør der kræves et minimum af års relevant erfaring, typisk på mellem to og fem år. Referenceprojekter (energisyn eller lignende aktiviteter) kan fremlægges som bevis.
- Uddannelse inden for ekspertiseområderne. Medlemsstaterne bør tilbyde officielt godkendte uddannelsesprogrammer, der udvikles af den respektive ansvarlige nationale myndighed. Der vil være behov for uddannelse for at udvide certificerings-/akkrediteringsområderne, og den kan være påkrævet i forbindelse med fornyet certificering eller fornyet akkreditering (f.eks. hvert tredje år).
- Eksaminering. I nogle medlemsstater er det almindeligt, at eksperter i udførelse af energisyn skal bestå en eksamen.
- Registrering, certificering og/eller akkreditering af eksperter i udførelse af energisyn. Kun registrerede, certificerede og/eller akkrediterede eksperter i udførelse af energisyn bør have lov til at udføre energisyn i overensstemmelse med artikel 11.

7. EKSEMPLER PÅ ANVENDELSE AF FORPLIGTELSENE I ARTIKEL 11, STK. 1 OG 2

Nedenfor gives en række specifikke eksempler for at illustrere, hvordan kravene i artikel 11, stk. 1 og 2, kan anvendes i tilfælde, hvor en virksomhed i de foregående tre år har haft et gennemsnitligt årligt energiforbrug omkring tærsklen på 10 TJ eller 85 TJ:

- Det treårige gennemsnitlige energiforbrug i år n ⁽¹⁹⁾ er > 10 TJ, men < 85 TJ og overstiger 85 TJ i år $n+1$: Virksomheden skal udføre et energisyn senest i år $n+1$ (medmindre der foreligger et energisyn, som er under fire år gammelt) og have indført et energiledelsessystem senest i år $n+3$.
- Det treårige gennemsnitlige energiforbrug i år n er > 85 TJ: Virksomheden skal have et energiledelsessystem på plads senest i år $n+2$. Hvis det treårige gennemsnitlige energiforbrug i år $n+1$ falder til under 85 TJ, vil en forpligtelse til at udføre et energisyn dog kun gælde fra år $n+1$, hvilket betyder, at et energisyn skal udføres senest i år $n+2$ (medmindre der foreligger et energisyn, som er under fire år gammelt). I år $n+2$ er der imidlertid ikke længere nogen forpligtelse til at have et energiledelsessystem på plads.
- Det treårige energiforbrug overstiger kun tærsklen på 10 TJ i år n : Virksomheden vil være forpligtet til at udføre et energisyn senest i år $n+1$ (medmindre der foreligger et energisyn, som er under fire år gammelt), uanset det treårige energiforbrug i år $n+1$.

⁽¹⁸⁾ Det fælles Forskningscenter, 2015: Survey of energy audits and energy management systems in the Member States. Preparation of the transposition of the Energy Efficiency Directive in Member States. JRC Science for Policy Report.

⁽¹⁹⁾ Hvor år n henviser til et givent år efter gennemførelsen af direktivet.

- Det treårige energiforbrug har altid ligget lidt over 10 TJ, men falder til under 10 TJ i år n: Virksomheden har ingen forpligtelse i år n. Hvis det treårige gennemsnitlige energiforbrug overstiger tærsklen på 10 TJ igen i år n+1, vil virksomheden være omfattet af alle kravene i artikel 11, stk. 2. Der bør udføres et energisyn senest i år n+2 (medmindre der foreligger et energisyn, som på det tidspunkt er under fire år gammelt).

Det er især tilrådeligt for virksomheder, der kan overgå fra én forpligtelse til en anden, at udføre et energisyn frem for en simpel energiredegørelse som led i et energiledelsessystem, da en simpel energiredegørelse ikke opfylder de krav, der stilles til energisyn.

I betragtning af de frister, der beskrives i afsnit 4.2 og 5.2, og som illustreret i nogle af eksemplerne ovenfor er der desuden et stærkt incitament for virksomheder, der har overskredet en tærskel i et givent år, til at gennemføre energibesparelsesforanstaltninger så hurtigt som muligt for at komme under tærsklen igen inden for et år.

8. FREMME AF UDFØRELSE AF ENERGISYN AF HØJ KVALITET HOS ALLE SLUTKUNDER

Med hensyn til fremme af energisyn hos slutkunder understreges det i direktiv (EU) 2023/1791, at der bør tages hensyn til »relevante europæiske eller internationale standarder« ved fastsættelsen af »minimumskriterier for energisyn«. I direktiv (EU) 2023/1791 anerkendes endvidere behovet for at sikre, at de frister for udførelse af energisyn, der er fastsat i artikel 11, stk. 2, overholdes, og at minimumskriterierne i bilag VI anvendes korrekt. I henhold til direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne også udpege »en kompetent myndighed eller et kompetent organ« til denne opgave.

Den udpegede myndighed eller det udpegede organ kan spille en vigtig rolle med hensyn til at sikre, at energisynene er af høj kvalitet. Myndigheden eller organet kan have ansvaret for udvikling og gennemførelse af kvalitetssikringsordningen og gennemførelse af den nødvendige kvalitetskontrol, herunder stikprøvekontrol. Myndigheden kan udføre certificeringen og/eller akkrediteringen af eksperterne i udførelse af energisyn og have ansvaret for tilsynet med uddannelsesprogrammer. Desuden kan myndigheden foretage dataindsamling og -analyse af energisyn og derved udarbejde sammenfattende rapporter og benchmarks. I samarbejde med sammenslutninger af energitjenesteudbydere kan der lanceres salgsfremmende programmer for virksomheder, der er underlagt en forpligtelse i henhold til direktiv (EU) 2023/1791 (f.eks. SMV'er, offentlige myndigheder osv.).

8.1. Kvalitetskontrol af energisyn, der skal udføres af medlemsstaterne

Medlemsstaterne bør indføre ordninger for at sikre og kontrollere kvaliteten af energisynene. Disse ordninger bør baseres på eksempler på god praksis fra de medlemsstater, der har gennemført energieffektivitetsdirektivet fra 2018. ⁽²⁰⁾ Ordningerne kan omfatte levering af:

- detaljerede retningslinjer for gennemførelse af syn
- en skabelon for energisyn for at lette og standardisere rapporteringsprocessen og dermed bidrage til kvalitetsforbedringer.

For at sikre let adgang til energisynene i deres helhed eller i det mindste til sammendrag af dem kan der desuden oprettes nationale databaser med henblik på at overvåge gennemførelsen og give mulighed for formel kontrol af sammendragenes fuldstændighed og struktur. Om muligt bør de vigtigste data fra energisynet indsamles i et maskinlæsbart format for at gøre det muligt at opdage eventuelle fejl og kontrollere, om tallene er troværdige (f.eks. baseret på benchmarking af energibesparende foranstaltninger ⁽²¹⁾). I denne henseende bør medlemsstaterne være særligt opmærksomme på at lette informations- og dataindsendelsesprocessen (f.eks. ved at oprette hotlines eller helpdesk-tjenester, give svar på ofte stillede spørgsmål osv.).

⁽²⁰⁾ Se: Guidance for national authorities on overcoming challenges in the implementation of Article 8 EED, 2021, <https://doi.org/10.24406/publica-304>, udarbejdet inden for rammerne af Horisont 2020-projektet DEESME med henblik på gennemførelsen af artikel 8 i det tidligere energieffektivitetsdirektiv. Mange af anbefalingerne er stadig relevante for gennemførelsen af artikel 11 i dette direktiv.

⁽²¹⁾ EEFIG's DEEP-database (<https://deep.eefig.eu>) er en potentiel reference med hensyn til benchmarkingdata for energieffektivitetsprojekter.

Ud over den grundlæggende validitetskontrol af alle de indsamlede rapporter om energisyn vil der blive foretaget grundige kvalitetskontroller af en mindre stikprøve. Hvis der foreligger fuldstændige rapporter om energisyn, kan den nationale myndighed anvende denne database til at foretage detaljerede vurderinger af (stikprøver af) energisyn. Hvis der kun er indsendt sammendrag, skal energisyn på anmodning fremlægges i deres helhed. Antallet af grundige kvalitetskontroller kan variere fra 1 % til 5 % af alle forpligtede virksomheder.

8.2. Energisyns omkostningseffektivitet

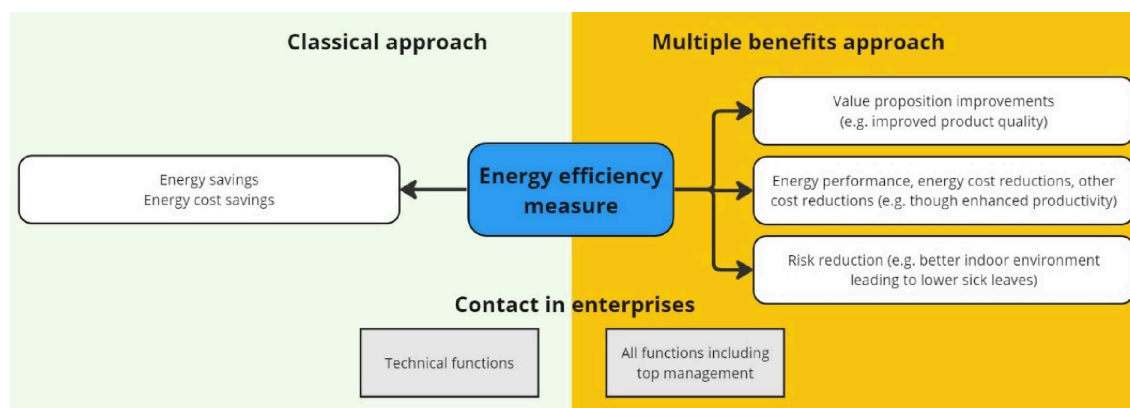
Der findes ingen streng definition af energisyns omkostningseffektivitet. Energisyns omkostningseffektivitet kan dog vurderes ved hjælp af tilbagebetalingsperioden (år), som er forholdet mellem omkostningerne ved at gennemføre et energisyn og de årlige nettoomkostningsbesparelser (udtrykt i nettonutidsværdi), der genereres af de energieffektivitetsforanstaltninger, som udpeges i energisynet og gennemføres af virksomheden. I nettoomkostningsbesparelserne tages der hensyn til bruttoomkostningsbesparelserne pr. år (i forbindelse med det reducerede energiforbrug) samt de investeringer, der er nødvendige for at forbedre energieffektiviteten.

I et nyligt studie ⁽²²⁾ vurderedes energisyns omkostningseffektivitet udtrykt som tilbagebetalingsperioden for flere typiske virksomheder. Generelt er tilbagebetalingsperioden for energisyn på 3,1 år eller derunder, afhængigt af den pågældende virksomhed. For virksomheder med et energiforbrug på over 10 TJ er tilbagebetalingsperioden mindre end 1,16 år.

Endelig kan interne omkostninger (f.eks. personlige omkostninger til det personale, der medvirker til at understøtte energisynet eller gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltningerne) samt omkostningsbesparelser i forbindelse med ikke-energimæssige fordele tages i betragtning ved beregningen af omkostningseffektiviteten.

8.3. Mange fordele

En af årsagerne til, at virksomheder, navnlig SMV'er, ikke investerer mere i energieffektivitet, er, at der i projektforslag normalt kun fokuseres på energibesparelser (se den klassiske tilgang i figur 4), som ikke er de fleste virksomheders hovedaktivitet. Ved at kvantificere og kommunikere om alle fordelene ved forbedret energieffektivitet (se tilgangen med mange fordele i figur 4), herunder forbedret produktkvalitet, øget produktivitet, bedre indeklima osv., bliver projektforslag imidlertid mere konkurrencedygtige og mere attraktive for virksomhederne ⁽²³⁾.

Figur 4

Den klassiske tilgang sammenholdt med en tilgang med mange fordele til fremme af investeringer i energieffektivitetsforanstaltninger (baseret på www.mbenefits.eu)

⁽²²⁾ Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Energi, Groen, W., Egenhofer, C., Musmeci, R. et al.: Technical assistance on assessing the effectiveness of the implementation of the definition of small and medium-sized enterprises for the purposes of Article 8(4) of the Energy Efficiency Directive — endelig rapport, Publikationskontoret, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/051248>.

⁽²³⁾ Nogle Horisont 2020-projekter leverer relevant materiale (f.eks. baggrundsinformation, retningslinjer, xls-ark osv.) til støtte for nationale myndigheder og virksomheder, der ønsker at medtage, kvantificere og fremme de mange fordele ved energieffektivitet. Der er bl.a. tale om: M-Benefits (<https://www.mbenefits.eu/>), DEESME (<https://www.deesme.eu/>) og ICCEE (<https://iccee.eu/>).

8.4. Energieffektivitetsnet

Et energieffektivitetsnet er et dokumenteret koncept til fremme af gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger i virksomheder. Konceptet kan defineres som en struktureret, modereret og tidsmæssigt begrænset (typisk 2-4 år) udveksling af viden og erfaring mellem virksomheder med det formål at lette gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger. Det første skridt består typisk i at kortlægge energibesparelspotentialet i de virksomheder, der indgår i energieffektivitetsnettet, ved at gennemføre et energisyn. De anbefalede energieffektivitetsforanstaltninger anvendes til at fastsætte individuelle, ikkebindende energisparemål. Normalt fastsættes der også et overordnet sparemål for energieffektivitetsnettet som gruppe. Dernæst mødes interne og eksterne fagfolk på energiområdet med regelmæssige mellemrum for at drøfte energieffektivitet og mulige foranstaltninger og om nødvendigt inddrage eksterne eksperter med specifikke ekspertiseområder. Dette giver deltagerne i energieffektivitetsnettet adgang til viden, god praksis og førstehåndserfaring. Denne tilgang hjælper også deltagerne med at begrunde de nødvendige investeringer i deres respektive virksomheder og øge gennemførelsesgraden for energieffektivitetsforanstaltninger. Konceptet og energieffektivitetsnettenes virkning er blevet dokumenteret i litteraturen og i flere rapporter. ⁽²⁴⁾

9. FRITAGELSE FOR FORPLIGTELSENE SOM FØLGE AF GENNEMFØRELSEN AF EN KONTRAKT OM ENERGI MÆSSIG YDEEVNE

I overensstemmelse med artikel 11, stk. 10, bør virksomheder fritages for kravene i stk. 1 og 2, hvis de gennemfører en kontrakt om energimæssig ydeevne, der opfylder følgende betingelser:

- Kontrakten om energimæssig ydeevne omfatter de nødvendige elementer i energiledelsessystemet.
- Kontrakten om energimæssig ydeevne opfylder kravene i bilag XV til energieffektivitetsdirektivet. ⁽²⁵⁾

Generelt skal princippet om sammenlignelig virkning anvendes, for at denne fritagelse kan gælde. Det betyder, at kontrakten om energimæssig ydeevne skal dække hele virksomheden, herunder alle dens anlæg og alle dens energiforbrugende systemer og processer. Disse skal være omfattet af et energiledelsessystem, der opfylder kravene i energieffektivitetsdirektivet. I praksis er en sådan situation næppe tænkelig, da kontrakter om energimæssig ydeevne har klart definerede systemgrænser og normalt kun omfatter specifikke anlæg eller energisystemer.

Ikke desto mindre kan brugen af kontrakter om energimæssig ydeevne lette indførelsen af et energiledelsessystem i en virksomhed. De dele af en virksomhed, der allerede har forbedret deres energiuudnyttelse i kraft af en kontrakt om energimæssig ydeevne, kan fritages for de aktiviteter, der kræves i forbindelse med energiledelsessystemet. Hvis der f.eks. foreligger en kontrakt om energimæssig ydeevne, der optimerer belysningen i produktionshaller, skal der ikke længere tages hånd om dette område i energiledelsessystemet. Det skal blot sikres, at de oplysninger, der er nødvendige og nyttige for energiledelsessystemet, leveres af projektet under kontrakten om energimæssig ydeevne til den interne rapporteringsproces.

10. FRITAGELSE FOR FORPLIGTELSENE SOM FØLGE AF GENNEMFØRELSEN AF ET MILJØLEDELSESSYSTEM

Ifølge artikel 11, stk. 11, tillades fritagelser for kravene i artikel 11, stk. 1 og 2, for virksomheder, der indfører »et miljøledelsessystem, som er certificeret af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder«, forudsat at det pågældende miljøledelsessystem »omfatter et energisyn på grundlag af minimumskriterierne i bilag VI«.

⁽²⁴⁾ F.eks.: Carlen, A. m.fl., 2016: Energy efficiency networks for small and medium sized enterprises: boosting the energy efficiency potential by joining forces. I ECEEE Industry Summer Study 2016. European Council for an Energy Efficient Economy (ECEEE). IPEEC (Det internationale partnerskab for samarbejde om energieffektivitet), 2015, Energy Efficiency Networks — An effective policy to stimulate energy efficiency. Paris: OECD/IPEEC.

Desuden kan der findes omfattende dokumentation (på tysk) på webstedet for initiativet for energinetværk <https://www.effizienznetzwerke.org/>.

⁽²⁵⁾ Vejledningen til artikel 29 indeholder detaljerede oplysninger om definitionen af kontrakter om energimæssig ydeevne.

I forbindelse med artikel 11, stk. 11, gælder fritagelsen for kravet om energiledelsessystemet (eller energisynet) for virksomheder over 85 TJ (eller 10 TJ) specifikt for formaliserede miljøledelsessystemer, der er i overensstemmelse med relevante europæiske og internationale standarder såsom ISO 14000 (miljøledelsessystemer) eller ordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS).

Denne fritagelse gælder kun, hvis det pågældende miljøledelsessystem omfatter et energisyn baseret på minimumskriterierne i bilag VI (se 6.3). Det er nødvendigt at kontrollere certificeringsstatus for ledelsessystemet og certificeringsorganet (eller i givet fald for selvcertificering) for at sikre, at gennemførelsen af ledelsessystemet opfylder de krav, der er beskrevet i bilag VI. De nationale myndigheder bør have dokumentation for, at et energisyn opfylder kravene i bilag VI, og at medlemsstatens specifikke krav er opfyldt.

Et miljøledelsessystem er baseret på en cyklus, som omfatter planlægning, udførelse, kontrol og handling. Hvis en virksomhed har indført et miljøledelsessystem, der omfatter et energisyn i overensstemmelse med bilag VI, har den derfor gennemført en løbende forbedringsproces for at øge sin energieffektivitet, og den anses for at opfylde kravene i artikel 11, stk. 1, eller artikel 11, stk. 2. Virksomheden er derfor fritaget for kravene i disse artikler.

11. RAPPORTERINGSKRAV

11.1. Ajourføring af de integrerede nationale energi- og klimaplaner

I henhold til artikel 14, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ⁽²⁶⁾ skal medlemsstaterne senest den 30. juni 2024, og efterfølgende senest den 1. januar 2034 og hvert tiende år derefter, meddele en ajourføring af deres senest meddelte integrerede nationale energi- og klimaplan. I henhold til artikel 14, stk. 1, skal medlemsstaterne altid forelægge et udkast til ajourføring af den nationale energi- og klimaplan et år før meddelelsesfristen i artikel 14, stk. 2.

I henhold til bilag I til forordning (EU) 2018/1999 bør medlemsstaterne for så vidt angår energieffektivitetsdimensionen bl.a. medtage foranstaltninger til fremme af energisyn og energiledelsessystemer i overensstemmelse med artikel 11 i direktiv (EU) 2023/1791 (som erstatter artikel 8 i direktiv 2012/27/EU).

11.2. Statusrapportering

I henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne forelægge nationale energi- og klimastatusrapporter, der omfatter alle energiunionens fem dimensioner, og energieffektivitet er en af disse dimensioner.

I henhold til del 2 i bilag IX til forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne indberette antallet af energisyn, der er udført i år X-3 og X-2, og desuden det samlede anslåede antal virksomheder på deres område, som artikel 11, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791 (som erstatter artikel 8, stk. 4, i direktiv 2012/27/EU) finder anvendelse på, og antallet af energisyn, som er udført i disse virksomheder i år X-3 og X-2.

De første nationale energi- og klimastatusrapporter skulle forelægges senest den 15. marts 2023, og medlemsstaterne skal herefter hvert andet år aflægge rapport om deres fremskridt.

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).